

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 21-го Октября. — 1847 — Wilno. IVTOREK, 21-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Октября.

Въ С. Петербургскихъ Вѣдомостяхъ напечатаны слѣдующія извѣстія:

„11-го Октября происходила въ Царскомъ Селѣ торжественная встрѣча Высочайшей Императорской Высочества, Великаго Князя Константина Николаевича, Ея Святости Императрицы Александры Саксен-Альтенбургской. Всѣ войска, расположенныя въ Царскомъ Селѣ и Павловскѣ, находились въ строю и были разставлены въ Царско-сельскомъ Паркѣ и на дворѣ большаго Царско-сельскаго Дворца. — Въ два часа по полудни послѣдовалъ въѣздъ въ экипажѣ Государыни Императрицы, въ коемъ помѣщались Ея Императорское Величество, Государыня Цесаревна, Ея Высочество Великая Княгиня Марія Николаевна и Высочайшая Императорская Пелѣта — Впереди онаго слѣдовалъ Императорскій конвой, а подъ экипажемъ изволили ѣхать верхомъ Государь Императоръ, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ, Ихъ Высочества Великіе Князья Константинъ Николаевичъ, Николай Николаевичъ и Михаилъ Николаевичъ и Его Высочество Великій Князь Михаилъ Павловичъ, съ многочисленною свитою. — Въ устроенной передъ дворцовою церковью залѣ, Ихъ Императорскія Величества Ихъ Императорскія Высочества встрѣчены были Первыми Чинами Двора и Придворными Дамами. — Потомъ совершенно было Придворнымъ Духовенствомъ молебствіе, послѣ коего Ихъ Величества съ Ихъ Высочествами и Высочайшей Императорской Пелѣтою изволили отправиться въ Новый Дворецъ.

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 29-го Сентября, Его Императорское Высочество Великій Князь Константинъ Николаевичъ назначенъ Шефомъ Волынскаго Уланскаго Полка, коему и именуются Уланскимъ Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Константина Николаевича Полкомъ.

Главнѣйшій Путями Сообщенія и Публичными Зданіями, Генералъ-Адъютантъ Графъ Клейнмихель, возвратившись, въ С. Петербургъ, изъ путешествія, предпринятаго имъ по разнымъ губерніямъ.

Съ 5-го на 6-е Сентября, въ городѣ Костромѣ открылся пожаръ, истребившій 118 домовъ и 1 монастырь. 9-го и 10-го числа, пожаръ, который считали уже прекратившимся, возобновился и истребилъ еще около 70 домовъ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 15-go Października.

W St. Petersburgskiej Gazecie umieszczono co następuje:

„Dnia 11-go Października odbyło się w Carskim Siole uroczyste spotkanie Wysocenarzeczonej Oblubienicy Jego Cesarskiej Wysokości, Wielkiego Xięcia Konstantego Nikolaiewicza, J. O. Xięźniczki ALEXANDRY Sasko-Altenburgskiej. Wszystkie wojska, znajdujące się w Carskim Siole i w Pawłowsku, stały w szyku i były rozstawione w Carsko-Sielskim parku i na podwórzku wielkiego Carsko-Sielskiego Pałacu. O godz. 2-jej z południa nastąpił wjazd w powozie Cesarzowej Jej Mości, w którym się mieścili Jej Cesarska Mość, Cesarzowna, Jej Wysokość Wielka Xiężna Marya Nikolaiewna i Wysocenarzeczona Oblubienica. — Powóz poprzedzał Cesarski konwój, a obok powozu raczyli jechać konno Cesarz Jego Mość, Następca Cesarzewicz, Ich Wysokości Wielcy Xiężęta Konstanty Nikolaiewicz, Nikolaj Nikolaiewicz i Michaił Nikolaiewicz i Jego Wysokość Wielki Xiążę Michaił Pawłowicz, z licznym orszakiem. — W urządzonej przed pałacową cerkwią sali, Ich Cesarskie Mości i Ich Cesarskie Wysokości zostali spotkani przez pierwszych Urzędników Dworu i Damy Dworskie. — Następnie Nadworne Duchowienstwo odprawiło modły, po których Ich Cesarskie Mości z Ich Wysokościami i Wysocenarzeczoną Oblubienicą raczyli udać się do Nowego Pałacu.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojskowym, 29-go Września, Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Konstanty Nikolaiewicz mianowany został Szefem Wołyńskiego Półku Ułanów, któremu rozkazano też nazywać się odtąd Półkiem Ułanów Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Konstantego Nikolaiewicza.

Głównozarządzający Drogami Komunikacyi i Publicznymi Budowlami, Generał-Adjutant Hrabia Kleimichel, powrócił do St. Petersburga, z podróży do różnych gubernii odbytej.

Z dnia 5 na 6 Września, wybuchł pożar w mieście Kostromie, który pochłonął 118 domów i jeden monaster. Dnia 9 i 10, pożar, który już miano za ugaszony, wznowił się znowu i pochłonął około 70 domów.

отъ 15 го Сентября.

Главнoкомандующій Отдѣльнымъ Кавказскимъ Корпусомъ, Генераль-Адъютантъ Князь Воронцовъ, доноситъ Его Императорскому Величеству, что, благодаря неустранимости, твердости и терпѣнью въ трудахъ Высочайше вѣренныхъ ему войскъ, Салты заняты нами вечеромъ 14-го Сентября, послѣ снѣжнаго и упорнаго съ разсвѣта боя.

Ходъ событій, предшествовавшихъ взятію сего аула, съ 8-го по 14-е Сентября, заслуживаетъ особаго вниманія и подробнаго изложенія.

Въ то время, когда выстрѣлы съ брешь-баттарей продолжали разрушеніе тѣхъ частей непріятельскихъ укрѣпленій, которыя предназначено было занять, для заложения ложементовъ, минныя галереи, направленные двумя рукавами, по обѣ стороны разрушенной уже вполнину средней главной башни аула, для уничтоженія остатковъ этой башни и огромныхъ, примыкающихъ къ ней пристроекъ, были подвинуты, къ 7-му числу Сентября, подъ самыя стѣны аула; а потому предполагено было произвести взрывы 9-го Сентября на разсвѣтѣ, и тотчасъ же занять воронки и наружную оборону фронта, противъ котораго направлена главная атака. Но въ это время послышались съ верху непріятельскія контръ-минныя работы; медлить уже было невозможно, и потому Г. Главнoкомандующій приказалъ, не теряя времени, приступить къ заложению камеръ и потомъ къ зарядженію и забивкѣ минъ. Въ правой камерѣ положено было 65 пудовъ пороха, въ лѣвой 35 пудовъ. Благодаря дѣятельности минеровъ, мы успѣли предупредить непріятеля, и мины были зажжены 8-го числа, въ 11 часовъ дня. Взрывы удалась сверхъ ожиданія: полуразрушенная средняя башня, съ примыкающими къ ней строениями и стѣнами, исчезла и на ихъ мѣстѣ образовались двѣ воронки. Однако, не имѣя вѣрныхъ ручательствъ, чтобы войска, до наступленія ночи, могли надежно укрѣпиться въ воронкахъ и на стѣнахъ аула, Г. Главнoкомандующій приказалъ отложить занятіе этихъ мѣстъ до слѣдующаго дня.

Съ этою цѣлью, на разсвѣтѣ 9-го Сентября, съ батареей были открыты усиленный огонь, и въ передовыхъ траншеяхъ собрались 152 охотника изъ разныхъ частей отряда, 1-й Баталіонъ Дагестанскаго и 1-й Самурскаго Пѣхотныхъ Полковъ. За ними построились въ резервъ 2-й Баталіонъ Дагестанскаго и 3-й Самурскаго Пѣхотныхъ Полковъ.

Двѣ роты 1-го Баталіона Дагестанскаго Полка были назначены занять разрушенную артиллеріею башню, на правой оконечности передовой стѣны аула и самую казематированную стѣну, равноотрѣзно разбитую отъ этой башни до воронки, образовавшейся минами; остальные двѣ роты составляли первый резервъ, двѣ роты 1-го Баталіона Самурскаго Полка должны были занять воронку, остальные же двѣ роты оставаться въ траншеяхъ до востребованія. За передовыми ротами слѣдовали инженерные офицеры съ командами саперъ. Всѣми войсками, назначенными для дѣйствія, начальствовалъ Командиръ Дагестанскаго Полка, Полковникъ Кедокиловъ.

Охотники, раздѣленные на двѣ части, находились въ головѣ обѣихъ колоній. По данному сигналу, войска вышли изъ траншей, и въ величайшемъ порядкѣ и тишинѣ заняли всю предназначенную линію и воронку. Непріятель, устрешенный сильнымъ пушечнымъ огнемъ, продолжавшимъ поражать его съ праваго и лѣваго фланговъ и послѣ движенія нашихъ войскъ впередъ, бросилъ свои казематы, не сдѣлавъ почти ни какого сопротивленія, и потеря наша была самая ничтожная.

(Продолженіе впереди.)

Продолженіе свѣдѣній о дѣйствіяхъ эпидемической холеры.

(См. N. 81 Вил. Вѣстн.)

Въ Москвѣ, благодаря Всевышнему Промыслу, холера весьма слаба. Съ 18 Сентября по 7 Октября, то есть въ продолженіе 19 дней, заболѣло 222 чел., умерло же всего 66 чел. По уѣздамъ Московской губерніи, холера донынѣ не появилась нигдѣ.

Въ Тулѣ, съ 17 Сентября по 1 Октября заболѣло 17, умерло 10 чел.; по уѣздамъ же этой губерніи, въ продолженіе того же времени, заболѣло 19, умерло 12 человѣкъ.

Dnia 15 września.

Głównodowodzący Oddzielnym Korpusem Kaukaskim, Generał-Adjutant Xiażę Woroncow, donosi Jego Cesarskiej Mości, że dzięki odwadze, stałości i wytrwałości w pracach wojsk, Najwyżej mu poruczonych, aul Salty zajęty został przez nas, wieczorem, d. 14 Września, po silnej i zaciętej od świtania bitwie.

Bięг wypadków, które poprzedziły zdobycie tego aulu, od 8-go do 14-go Września, zasługuje na osobliwą uwagę i szczegółowe ich opowiedzenie.

W tym właśnie czasie, kiedy wystrzelały z baterii wyłomowych dokonywały niszczenia tych części fortyfikacyi nieprzyjacielskich, które zamierzono zająć dla założenia lożamentów, galerye podkopowe, skierowane dwiema-odnogami na obie strony zrujnowanej już do połowy środkowej głównej baszty aulu, celem zniszczenia остатковъ тѣхъ baszt i ogromnych przylegających do niej przybudowań, były doprowadzone do d. 7 Września, pod same mury aulu, i dla tego zamierzono wysadzić miny w d. 9-m Września, o świcie, i zaraz zająć lejki i zewnętrzna obronę frontu, przeciwko któremu wymierzony był atak główny. Lecz w tymże czasie usłyszano z góry kontr-minowe nieprzyjacielskie roboty: zwlekać więc już było niepodobna, i dla tego P. Głównodowodzący rozkazał, aby nie tracąc czasu, przystąpić do założenia kamery, a następnie do natadowania i przybicia min. W kamery prawej, założono 65 pudów pr.chu, w lewej, 35 pudów. Dzięki czynności minierów, zdołaliśmy uprzedzić nieprzyjaciela, i miny zostały zapalone d. 8-go, o godzinie 11 z rana. Wybuchy udały się nad spodziewanie: na pół zrujnowana baszta środkowa, z przylegającymi do niej budowlami i murami, znikły, a na ich miejscu powstały dwa lejki. Wszelako nie mając dostatecznej pewności, aby się wojska przed nocą mogły dobrze obwarować w lejkach i na murach aulu, P. Głównodowodzący rozkazał odłożyć zajęcie tych miejsc do dnia następnego.

W tym celu, o świcie d. 9 Września, rozpoczęto z baterji ogień wzmocniony, a w zakopach (transzeach) przedowych zebrano się 152 ochotników z różnych części oddziału, 1-szy batalion półku Dağestanskiego i 1-szy batalion półku Samurskiego piechoty. Za temi uszykowali się w odwodzie 2-gi batalion Dağestanskiego, i 3-ci Samurskiego półków piechoty.

Dwie kompanije 1-go batalionu Dağestanskiego półku były przeznaczone do zajęcia zrujnowanej przez artylleryą baszty, na prawym końcu przedowego muru aulu, oraz samego kazematowanego opasania, również rozbitego od tѣj baszty do lejka, utworzonego minami; pozostałe zaś dwie kompanije składały pierwszą rezerwę. Dwie kompanije 1-go batalionu półku Samurskiego powinny były zająć lejki, inne zaś kompanije, pozostawać w zakopach (transzeach) do zapotrzebowania. Za przedowymi kompanijami szli oficerowie inżynierijni i komendami saperów. Wszystkimi wojskami, do działania przeznaczonemi, dowodził półku Dağestanskiego dowódca, Półkownik Jewdokimow.

Ochotnicy, na dwie części podzieleni, znajdowali się w czole obu kolumn. Na dany znak, wojska wyszły z zakopów i w największym porządku i cichości zajęły całą przeznaczoną linią i lejki. Nieprzyjacieli, zatrwożony silnym ogniem działowym, który go ciągle raził z prawem i lewem skrzydło, nawet po ruszeniu się wojsk naszych na przód, opuścił swe kazematy, nie stawiając żadnego prawie oporu, tak, że strata nasza była nie znacząca.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Dalszy ciąg wiadomości o postępie epidemicznej cholery.

(Ob. N. 81 Kur. Wil.)

W Moskwie, dzięki Opatrzności, cholera jest bardzo słabą; od d. 18 Września do 7 Października, to jest w ciągu dni 19, zachorowało nie więcej nad 222, umarło zaś tylko 66 osób. W powiatach gubernii Moskiewskiej, cholera dotąd nie okazała się nigdzie.

W Tulce, od 17 Września do 1 Października, zachorowało 17, umarło 10; w powiatach zaś tѣj gubernii, w tymże przeciągu czasu, zachorowało 19, umarło 12 osób.

Въ Казани, съ 5 по 23 Септября, заболѣло вообщѣ 174, умерло 84.

Въ губерніяхъ: Пензенской, Тамбовской, Екатеринославской, Орловской, Полтавской и Черниговской, эпидемія дѣйствовала весьма слабо. Въ землѣ Войска Донскаго все болѣе и болѣе слабѣетъ и прекращается. Въ Воронежѣ, Саратовѣ и Таганрогѣ совершенно прекратилась. Изъ другихъ посѣщенныхъ ею губерній, не получено никакихъ новыхъ извѣстій.

По новѣйшимъ извѣстіямъ холера появилась сверхъ сего: 1) 23 Септября въ Кіевѣ; по 28 с число заболѣло 10, умерло 5 чел. 2) 15 Септября Оренбургской губерніи въ Бузулукомъ уѣздѣ, и 3) 30 Септября, Новгородской губерніи въ городѣ Валдаѣ, гдѣ въ продолженіе двухъ первыхъ дней ея появленія, заболѣло 4, а умеръ всего одинъ человекъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 19 Октября.

15-го с. м., въ день рожденія Короля, Его Величество принималъ въ Санъ-Суси поздравленія своей августѣйшей фамиліи, министровъ, придворныхъ, генераловъ и своихъ адъютантовъ, послѣ чего находился на парадѣ въ Потсдамскомъ саду, а по окончаніи онаго принималъ въ тамашнемъ дворцѣ поздравленія офицеровъ войскъ, расположенныхъ въ Потсдамѣ и въ Берлинѣ, а равно гражданскихъ чиновниковъ и знатныхъ иностранцевъ.

— Е. В. Король повелѣлъ соизволять: Генерала отъ Инфантеріи и Генерала-Адъютанта фонъ-Кнезебека, по прошенію и во вниманіе преклонныхъ лѣтъ, уволить отъ службы, съ пожалованіемъ ему званія Генералъ-Фельдмаршала. Дѣйствительнаго Тайнаго Государственнаго и Военнаго Министра, Генерала отъ Инфантеріи фонъ-Бойена, по прошенію, уволить отъ управленія Военнымъ Министерствомъ и назначить Генералъ-Фельдмаршаломъ и Губернаторомъ Берлинскаго Инвалиднаго Дома, съ сохраненіемъ званія Тайнаго Государственнаго Министра; и Генералъ-Лейтенанта фонъ-Рора назначить Дѣйствительнымъ Тайнымъ Государственнымъ и Военнымъ Министромъ.

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 12 Октября.

Король и Королевская фамилія прибыли вчера въ Парижъ, но того же дня вечеромъ возвратились въ Сентъ-Клу, гдѣ и останутся до 15 или 16 с. м. Въ Монитерѣ напечатано сегодня извѣстіе о кончинѣ юнаго принца Гизекаго, младшаго сына принца Омальскаго, а не герцога Немурскаго, какъ писали во вчерашнихъ журналахъ. Принцъ родился 11 Септября с. г., а умеръ въ прошедшее Воскресенье въ Сентъ-Клу, послѣ трехдневной болѣзни. Тѣло его будетъ погребено въ Дре, въ сопровожденіи принца Монпансиерскаго со свитою.

— Въ прошлую ночь, прибылъ сюда одинъ изъ адъютантовъ генерала Нарваеса, съ депешами на имя Королевы. *Union Monarchique* сообщаетъ, что Королева Христина уже отправилась въ Мадридъ.

— Французскій флотъ, находящійся подъ командою адмирала Треуара, вышелъ изъ Неаполитанской гавани, оставя тамъ только одинъ пароходный фрегатъ.

— Изъ Франкфурта на Майнѣ сообщаютъ, что 7 Октября, скончался, послѣ продолжительной болѣзни, французскій посланникъ при Германскомъ Союзѣ, маркизъ Шаслу-Лоба. Старшій секретарь посольства, графъ Салиньякъ-Фенелонъ, вступилъ временно въ отправленіе должности посланника.

— Въ Монитерѣ обнародовано королевское постановление, коимъ министръ финансовъ уполномоченъ продать съ публичнаго торга, посредствомъ запечатанныхъ объявленій, на 250,000,000 фр. фондовъ. Проценты съ этой суммы считаются будутъ съ 22 Декабря с. г. Эти кредитныя билеты проданы будутъ компаніямъ, которыя предложатъ самыя высокія цѣны.

— Расходъ на содержаніе министровъ во Франціи составляетъ слѣдующія суммы: въ министерствѣ юстиціи и духовныхъ дѣлъ считается 47,878 чиновниковъ, содержаніе ихъ стоитъ 47,59,860 фр. Въ министерствѣ иностранныхъ дѣлъ, чиновниковъ 359, содержаніе ихъ стоитъ 6,499,922. Въ министерствѣ народнаго просвѣщенія, чиновниковъ 1,838, содержаніе ихъ

W Kazaniu, od d. 5 do 23 Września, zachorowało w ogóle 174, umarło 84.

W guberniach: Penzeńskiej, Tambowskiiej, Ekaterynosławskiej, Orłowskiiej, Połtawskiej i Czernihowskiiej, epidemia działa nader słabo. W ziemi Wojska Dońskiego coraz bardziej słabiej i ustaje. W Woroneżu, Saratowie i Taganrogu, całkiem ustala. Z innych dotkniętych jeszcze przez nią gubernii, żadnych nowych wiadomości nie otrzymano.

Podług najnowszych doniesień, cholera zjawiała się nadto: 1) d. 23 Września w Kijowie. Do d. 28 zachorowało 10, umarło 5 osób; 2) d. 15 Września w gubernii Orenburskiej, w powiecie Buzulukskim, i 3) d. 30-go Września w gubernii Nowgorodzkiej, w mieście Waldai, gdzie w dwóch pierwszych dniach jej zjawienia się, zachorowało 4, umarła jedna tylko osoba.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s i a.

Berlin, 19 października.

Dnia 15-go b. m., jako w dniu swoich urodzin, Król przyjmował w zamku Sanssouci powitania od swojej dostojnej rodziny, Ministrów gabinetowych, urzędników dworu, Jenerałów i adjutantów przyboecznych; następnie, znajdował się na paradzie, która się odbywała w ogrodzie Poczdamskim, a po której przyjmował w tamtejszym zamku powitania od oficerów tak załogi Poczdamskiej, jako i Berlińskiej, tudzież od urzędników cywilnych i znakomitszych cudzoziemców.

— Król Jego Mość rozkazać raczył: Jenerała Piechoty i Jenerała Adjutanta von Knezebeck, na własną jego prośbę i ze względu na sędziwe lata, uwolnić ze służby, z nadaniem mu stopnia Jenerał Feldmarszałka. Rzeczywistego Tajnego Ministra Stanu, oraz Ministra Wojny, Jenerała Piechoty von Boyen, uwolnić na własną prośbę, od zarządu Ministerstwem Wojny, mianując go przystępnie Jenerał Feldmarszałkiem i Gubernatorem Berlińskiego Domu Inwalidów, z pozostawieniem stopnia Tajnego Ministra Stanu; a zaś Jenerał-Porucznika von Rohr, mianować Rzeczywistym Tajnym Ministrem Stanu i Ministrem wojny.

F r a n c y a.

Paryż, 12 października.

Król przybył wczoraj z rodziną swoją do Paryża; wieczorem atoli wrócił do St. Cloud, gdzie do 15-go lub 16-go zabawi. *Monitor* ogłosił dzisiaj wiadomość o zejściu młodszego Xięcia Guise, drugiego syna Xięcia Aumale, nie zaś Xięcia Nemours, jak wczorajsze dzienniki doniosły. Xięże ten urodził się 11-go Września b. r., a umarł zeszłej Niedzieli w St. Cloud, po trzydniowej chorobie. Zwłoki jego odwiezione zostały dzisiaj do Dreux, którym towarzyszył Xięże Montpensier, z orszakiem.

— Zeszłej nocy przybył tu jeden z adjutantów Jenerała Narvaez, który przywiózł depesze z Madrytu, pod adresem Królowej Krystyny. *Union Monarchique* donosi, że Królowa Krystyna wyjechała już do Madrytu.

— Flota francuzka, zostająca pod dowództwem Admirała Tréhouart, opuściła nakoniec przystań Neapolitańską, zostawiając tam tylko jedną fregatę parową.

— Z Frankfurta nad Menem donoszą, iż tamże, d. 7 października, umarł po długiej chorobie, Posel francuzki przy Związku Niemieckim, Margr. Chasseloup-Laubat. Pierwszy sekretarz poselstwa, Hr. Sahgnac-Fénélon, pełnić będzie tymczasowo obowiązki poselskie.

— *Monitor* ogłosił postanowienie Królewskie, upoważniające Ministra skarbu do sprzedania publicznie, przez opieczetowane deklaracje, rent trzy-procentowych, za sumę wynoszącą 250,000,000 fr. Procent od tych summ pobierany będzie od 22-go Grudnia b. r. Papiery rzeczzone sprzedane będą spółkom najwięcej ofiarującym nad minimum, przez Ministra ustanowione.

— Oto jest summa wydatków na opłacenie i utrzymanie wszystkich ministerstw: ministerstwo sprawiedliwości i wyznań liczy 47,878 urzędników, kosztuje 47,591,860 fr. Ministerstwo spraw zagranicznych wydaje 6,499,922 na 359 urzędników; ministerstwo oświecenia publicznego ma 1,838 urzędników, kosztuje 5,259,778 fr.; ministerstwo spraw wewnętrznych liczy 2,715 urzędników,

(1)

стоитъ 5,259,778 фр. Въ министерствѣ внутреннихъ дѣлъ, чиновниковъ 2,715, содержаніе ихъ простирается до 4,036,996. Въ министерствѣ земледѣлія и торговли, чиновниковъ 1,758, расходы на нихъ простираются до 5,529,000. Въ военномъ министерствѣ чиновниковъ 25,245, расходъ на нихъ 54,816,000 фр. Въ министерствѣ морскомъ и колоній, чиновниковъ 9,876, расходъ 19,148,934. Въ министерствѣ финансовъ 70,111 чиновниковъ, расходъ 92,866,041 фр.

— Орлеанскій епископъ издалъ, по примѣру парижскаго архіепископа, циркуляръ съ приглашеніемъ совершать молитвы за успѣхи папскаго правительства.

— Въ *Union Monarchique* рассказываютъ, что Іезуиты въ Римѣ избѣгли недавно большой опасности. Нанявъ одну виллу бантъ города, они открыли, въ принадлежащемъ къ ней лѣсу, тайный пороховой заводъ, и немедленно донесли объ этомъ. Если бы это орудіе заговора не было открыто во-время, Іезуитовъ призвали бы къ отвѣту съ извѣстною посѣбностью.

— Недавно въ *Courrier français* напечатали письмо изъ Рима, въ которомъ обвиняли Іезуитовъ въ томъ, что они дѣйствуютъ, вмѣстѣ съ Австріею, противъ реформъ Папы. Іезуитскій генералъ, патеръ Ротганъ, счелъ нужнымъ и на этотъ разъ опровергнуть, въ длинномъ письмѣ, сіи обвиненія.

— Извѣстіе, помѣщенное во всѣхъ журналахъ, будто Папа пожаловалъ парижскому архіепископу графскій титулъ, оказалось неосновательнымъ.

— Г. Араго прочелъ на дняхъ, въ засѣданіи академіи художествъ, письмо путешествующаго по Африкѣ Француза, Г. Аббади, который будто бы отыскалъ источникъ Бѣлаго Нила подъ 7° 49' сѣверной широты и 32° 48' восточной долготы. Король пожаловалъ Г. Аббади кавалеромъ ордена почетнаго легіона.

— Муниципальный совѣтъ г. Вар-ле-Дюкъ, въ которомъ родился недавно умершій маршалъ Удино, назначилъ 3,000 фр. на сооруженіе ему памятника.

14 Октября.

Маршалъ Султъ опасно боленъ.

— Въ одномъ изъ журналовъ пишутъ, что маршалъ Бюжо не принялъ званія пера.

— Посылаются слухи, что Викторъ Гюго будетъ назначенъ чтецомъ принцессы Орлеанской.

— Военный министръ, 30 Сентября и 4 Октября неожиданно посетилъ военные госпитали въ Валь-де-Грасъ и въ Гро-Кайлю, лично осматривалъ эти заведенія и въ оба раза, найдя должный порядокъ, изъявилъ мѣстнымъ чиновникамъ свое удовольствіе.

— По распоряженію министра внутреннихъ дѣлъ, составлены будутъ комитеты для учрежденія библиотекъ въ каждой общинѣ.

— Нѣсколько испанскихъ генераловъ, служившихъ въ 1843 году подъ начальствомъ Нарваеса, возвратились въ Испанію.

— Изъ Орана пишутъ, что Мароккскій корветъ захватилъ турецкое судно, везшее изъ Гибралтара оружіе для Абд-эль-Кадера. Это судно отведено въ Наботекую гавань, гдѣ и будетъ ожидать повелѣнія мароккскаго императора.

— Трактатъ торговли и мореплаванія съ Персіею, подписанный уполномоченными обѣихъ сторонъ 24 го Июли, и привезенный нынѣ, для ратификаціи, персидскимъ посланникомъ, предоставляетъ Французамъ тѣ самыя привилегіи, коими пользуются націи, состоящія въ самыхъ дружественныхъ отношеніяхъ съ Персіею.

— Колоніальный совѣтъ острова Мартиники единодушно одобрилъ освободить всѣхъ тамошнихъ невольниковъ.

А н г л і я.

Лондонъ, 9 Октября.

Королева Аделаида отправилась сегодня въ Госпортъ, откуда отплыветъ на стровъ Мадеру. Ея Величество будутъ сопровождать: великая герцогиня Ида, также герцогъ и герцогиня Саксенъ-Веймарскіе. Августѣйшіе путешественники проведутъ нѣкоторое время въ Лиссабонѣ.

— Въ *Times* одобряютъ составъ новаго кабинета въ Испаніи, а удаленіе Г. Саламанки и его товарищей почитаютъ справедливымъ наказаніемъ за ихъ неспособность. Тамъ же пишутъ, что пребываніе ген.

выдае 4,036,996 фр.; министерство ролнietwa i handlu kosztuje 5,529,000 фр., liczy zaś urzędników 1,758; ministerstwo wojny liczy 25,245 urzędników, wydaje na nich 54,816,000 фр.; ministerstwo morskie i osad ma 9,876 urzędników, kosztuje 19,148,934 фр.; наконецъ ministerstwo skarbu używa 70,111 urzędników, a wydaje 92,866,041 franków.

— Biskup Orleański, na wzór Arcybiskupa Paryżkiego, zalecił okolicznikom odprawić w swojej diecezji publiczne nabożeństwo za pomyślność rządów Papieża.

— W *Union Monarchique* piszą: „Jezuici w Rzym uniknęli niedawno wielkiego niebezpieczeństwa. Najawszą willę niedaleko miasta, odkryli w przyległym jej lasz tajemny prochowy zakład, i natychmiast donieśli o tem rządowi. Jeśliby ten zaród spisku nie został odkryty w porę, Jezuitorów pociągniono by niezawodnie do odpowiedzialności i obwiniono o to że zwykłą porywczością w szkodę państwa.”

— Niedawno w *Courrier français* umieszczony był list z Rzymu, obwiniający Jezuitorów, iż w związku z Austrią działają przeciw reformom Papieża. Jeneral Jezuitorów Ojciec Rothan, uznał za potrzebne tą razą, odeprzeć długiem piśmie te obwinienia.

— Wiadomość, udzielona przez wszystkie dzienniki, jakoby Ojciec św. miał Xięzdu Affre, Arcybiskupowi Paryżkiemu, udzielić tytuł Hrabiego, okazała się bezzasadną.

— P. Arago odezwał w tych dniach na posiedzeniu akademii umiejętności list podróżującego po Afryce Francuza, P. d'Abbadie, który odkryć miał źródła Białego Nila pod 7° 49' północnej szerokości a 32° 48' wschodniej długości od Paryża. Król udzielił P. Abbadie order Legji Honorowej.

— Rada municypalna miasta Bar-le Duc, miejsca urodzenia zmarłego niedawno Marszałka Oudinot, uchwaliła 3,000 fr. na pomnik dla niego.

Dnia 14 października.

Marszałek Soult złożony jest niebezpieczną chorobą.

— Jeden z dzienników twierdzi, że Marszałek Bugeaud nie przyjął parostwa.

— Słychać, że P. Wiktor Hugo wezwany będzie na lektora Xięzny Orleanu.

— Minister wojny, dwa razy, to jest: 30-go września i 4-go października zwiedził niespodzianie szpitale wojskowe w Val de Grace i w Gros-Caillois, w celu przeświadczenia się naocznie o stanie tych zakładów; lecz oba razy znalazłszy w nich największy porządek, wynurzył urzędnikom swoje najzupełniejsze zadowolenie.

— Minister spraw wewnętrznych mianował kommissyę, mającą się zająć utworzeniem bibliotek w każdej gminie.

— Kilku Jeneralów hiszpańskich, zostających w roku 1843 pod dowództwem Jenerala Narvaez, wróciło do Hiszpanii.

— Donoszą z Oranu, że korweta Marokkańska pojmała felukę turecką, wiozącą z Gibraltaru broń dla Abd-el-Kadera. Rzeczona feluka w porcie Nabot oczekiwac będzie na dalsze względem jej losu postanowienie Cesarza.

— Traktat handlu i żeglugi z Persją, podpisany przez obustronnych pełnomocników w dniu 24 lipca, a obecnie przez Posła Perskiego do ratyfikacyi przywieziony, waruje dla Francuzów, też same korzyści i przywileje, jakich używają narody, zostające w najprzyjaźniejszych z Persją stosunkach.

— Rada kolonialna wyspy Martyniki postanowiła jednomyślnie udarować natychmiast swoich niewolników wolnością.

А н г л і я.

Лондонъ, 9 października.

Królowa Adelaida wyjechała dziś do Gosport, skąd odplynie do Madeiry. W podróży tej towarzyszyć będą Monarchini: Wielka Xiężna Ida, tudzież Xiążę i Xiężna Sasko-Wejmarscy. Dostojni podróżni zabawią czas niejakie w Lizbonie.

— *Times* pochwala skład nowego gabinetu w Hiszpanii, a złożenie P. Salamanki i jego kolegów uważa za sprawiedliwą karę ich niezdolności. Co się tyczy Jenerala Narvaez, sądzi, że jednomiczyny pobyt jego w Hiszpanii

Нарвааса цілий місяць в Іспанії должно было убѣ-
дить его, что данный ему Королемъ Людовикомъ Фи-
липпомъ и Королевою Христиною инструкции, не легко
исполняются, присокоупляя, что впрочемъ генераль
не безусловный рабъ посторонняго вліянія, ибо дока-
залъ это выборомъ своихъ товарищей, и не думаетъ
управлять дѣлами какъ чистый модераторъ. Такъ
какъ Эспартеро, въ послѣднее время, дѣйствовалъ не
съ большою энергіею, то въ означенномъ журналѣ по-
лагають, что англійское правительство неумѣстно по-
ступило бы, вражду противъ настоящаго кабинета,
и что это послужило бы только къ усиленію вліянія
враговъ Англіи.

— Лордъ Дальгузи, назначенный недавно Ост-Инд-
скимъ генераль-губернаторомъ, черезъ нѣсколько дней
отправится къ мѣсту своего назначенія.

— Въ *Daily-News* пишутъ, что адмиралъ Непиръ
успѣлъ выхлопотать у португальскаго правительства
недоимочный пенсіонъ для герцога Веллингтона.

— Списокъ банкротствъ въ Англіи, объявленныхъ
съ 5-го Августа по 1-е Октября, заключаетъ не ме-
нѣе 44 домовъ, которыхъ недостатокъ простирается
отъ 6 до 9 милліоновъ фун. стерл. Присокоупивъ къ
этимъ банкротствамъ открывшіяся послѣ 1-го Октября,
общій недостатокъ будетъ простирается до 11 милліо-
новъ фун. стерл. (66 милліоновъ руб. сер.)

12 Октября.

Сегодня лордъ-канцлеръ отерочилъ засѣданія па-
рламента по 11 Ноября, но безъ объявленія, что въ
этотъ день парламентъ долженъ собраться для „законо-
дательныхъ занятій“; это значило бы, что парламентъ
дѣйствительно начнетъ свои дѣйствія.

— Многие изъ членовъ кабинета прибыли уже въ
Лондонъ, другихъ ожидаютъ сегодня, для присут-
ствованія въ завтрашнемъ засѣданіи совѣта, первомъ
по закрытіи парламента.

— Сегодня, обнародованъ отчетъ о казенныхъ до-
ходахъ за послѣдніе три мѣсяца, изъ коего оказыва-
ется, что казна имѣетъ недоимокъ въ настоящемъ году
1,042,268 ф. ст., а въ послѣдніе три мѣсяца 1,507,230
ф. ст.

— Сегодня поутру, Г. Кобденъ прибылъ изъ Гам-
бурга.

— Въ *Carlisle Patriot* сообщаютъ, что одинъ ин-
женеръ въ Глазгоу изобрѣлъ машину, посредствомъ
которой корабли на рѣкахъ и каналахъ будутъ въ со-
стояніи ходить съ такою же быстротою, какъ парово-
зы по желѣзнымъ дорогамъ.

И т а л і я.

Римъ, 30 Сентября

Принято и утверждено рѣшеніе возблагодарить
Пія IX за учрежденіе національной гвардіи соору-
женіемъ ему большаго монумента. Онъ будетъ постро-
енъ на Монте-Пинчіо. Правительство пожаловало для
этого огромную древнюю колонну, которая съ неза-
памятныхъ временъ лежала на дворѣ дворца на Мон-
те-Читорио. У подножія ея будутъ поставлены четы-
ре главныя добродѣтели, а на вершинѣ ея Клеменца
(Кротость). Два барельефа на пьедесталѣ передадутъ
потомству память учрежденія. Для покрытія издер-
жекъ будетъ открыта подписка въ національной гвар-
діи; каждое отдѣльное лице будетъ вносить не болѣе
тридцати баіокки въ мѣсяцъ. Излишекъ, который
останется послѣ издержекъ, будетъ употребленъ на за-
веденіе артиллеріи для національной гвардіи. Планъ
составленъ архитекторомъ Карневали; мысль принад-
лежитъ Князю Піомбино и простолудину Цицерова-
кіо, главѣ Римскаго простаго народа.

— Папа принималъ 21-го Сентября депутацію рим-
скихъ гражданъ, кои заказали сдѣлать драгоценный
мраморный бюстъ Пія IX, для доставленія городу Бо-
ноніи, за полученное отъ онаго знамя. Въ члѣхъ де-
путаціи были герцогъ Торлонія и маркизъ Потенція,
которые повезутъ бюстъ этотъ на будущей недѣлѣ
въ Бононію.

— На происходившей 23 с. м. публичной конси-
сторіи, въ коллегіи кардиналовъ заняли въ первый
разъ мѣсто, два ново-назначенные французскіе карди-
нала: Дюпонъ и Жираръ.

— Про-губернаторъ Моранди, назначенъ дѣйстви-
тельнымъ римскимъ губернаторомъ. Еще въ первый
разъ свѣтское лице занимаетъ сію должность. Г. Мо-
ранди женатъ и имѣетъ многочисленное семейство.

нужно было его доложить, изъ нѣкоторыхъ инструкцій
проезжающаго Короля Людовика Филиппа и Королевы
Кристины, не такъ легко до исполненія; зрѣла мнѣя, что
генералъ не такъ безъ условнаго вліянія, доводитъ
хочемъ выборомъ своихъ коллегъ, изъ не мысли рѣшить
чистый модераторъ. Въ за Эспартеро нѣдѣлю въ
остаткахъ оказалъ спрѣчьности, мнѣя, что этотъ
чистый рѣшитель Англіи, гдѣ бы не пріятно
выступилъ прѣ-
цивъ новому кабинету; гдѣ бы не пріятно
до вѣдѣнія вліянія въ него не пріятно.

— Lord Dalhousie, мѣнованный недавно Губернато-
ремъ Генеральнымъ Индіи, уда се за нѣко-
дней на мѣсто све-
го урѣдкованія.

— *Daily-News* donosi, że Admiral Napier wymógł na
rządzie Portugalskim zapłatę zaległej pensji Xięcia Wel-
lingtona.

— Lista większych bankructw w angielskim świecie
handlowym od d. 5 sierpnia do 1 października, zawiera
nie mniej jak 44 domy, których *passiva* wynoszą 8—9 mi-
lionów f. szt. Dodawszy do powyższych zaszły od d. 1
października bankructwa, ogólne *passiva* wyniosą przeszło
11 milionów f. szt. (66 milionów rub. sr.).

Dnia 12 października.

Lord-Kancelarz odroczył dziś parlament w zwykłej
formie do 11-go Listopada, atoli bez klauzuli, że tenże ma
się zebrać w dniu pomienionym w celu „załatwienia spraw
prawodawczych“, co znaczy istotne jego zwołanie.

— Wielu członków gabinetu przybyło już do Londynu;
inni są jeszcze dziś spodziewani, w celu znajdowania się na
jutrzejszej radzie, która będzie pierwszą po zamknięciu
parlamentu.

— Dzisiaj ogłoszono sprawozdanie z dochodów skarbo-
wych, z kwartału z dniem wczorajszym ubiegłego; z tego
wykazuje się, że skarb, w ciągu bieżącego roku, ma niedo-
bór 1,042,268 funtów szter., a w tym kwartale 1,507,230
funtów.

— P. Cobden przybył dziś rano z Hamburga.

— Według *Carlisle Patriot*, jeden inżynier w Glasgo-
wie wynalazł machinę, za pomocą której statki, na rze-
kach i kanałach, będą mogły iść z taką szybkością jak paro-
wozy po drogach żelaznych.

W ł o c n y.

Rzym, 30 września.

Przyjęto i utwierdzono postanowienie, na okazanie
wdzięczności za utworzenie gwardyi narodowej, wznieść
wielki pomnik na cześć Piusa IX. Sama gwardya ma go
postawić na Monte-Pincio. Rząd osiadał na ten cel ol-
brzymią starożytną kolumnę, która od niepamiętnych cza-
sów leżała bezużytecznie na dziedzińcu pałacu na Mon-
te-Citorio. U podnoża jej na około stać będą cztery Kardy-
nalne Cnoty, a na szczycie Łaskawość (Clemenza). Dwie
płaskorzeźby na podstawie, mają uwiecznić w potomości
pamięć zaprowadzenia gwardyi narodowej. Dla pokrycia
kosztów utworzona będzie składka pomiędzy gwardzistami,
z których każdy ma wnosić nie więcej nad 30 bajoków
(30 kop.) miesięcznie. Pozostałość od kosztów pomnika, zo-
stanie obrócona na zaprowadzenie artylleryi przy tejże
gwardyi narodowej. Plan pomnika ułożył architekt Car-
nevalli; pierwszy zaś pomysł tej rzeczy, należy się Xięciu
Piomino i znanemu Ciceroacchio.

— Ojciec św przyjmował 21-go b. m. deputacyą ohywa-
teli Rzymskich, którzy kazali wykuc z marmuru kosztowne
Jego popiersie, jako dar dla miasta Bononii za otrzy-
maną od niej chorągiew. Na czele deputacyi znajdowa-
li się: Xiąże Torlonia i Margr. Potenziani, którzy w przy-
szłą Niedzielę popiersie to do Bononii odwieżą.

— Na odbytych d. 23 t. m. Konsystorzem publicznym, za-
jęli pierwszy raz miejsce w Kollegium K rdyńałów, dwaj
nowo mianowani Kardynałowie francuzcy: Dupont i Girard.

— Pro-Gubernator Morandi, zostaje rzeczywistym Gu-
bernatorzem Rzymu. Pierwszy to raz osoba świecka pia-
stuje ten urząd. P. Morandi ma żonę i jest ojcem licznej
rodziny.

— Кардиналь статс-секретарь привелъ въ исполненіе постановленіе, по коему каждый орденъ для покрытія настоящихъ государственныхъ расходовъ будетъ платить 10% отъ своихъ доходовъ.

— Изъ Неаполя, отъ 21-го Сентября, пишутъ: „Извѣстія о подавленіи возстанія въ Калабріи, повидимому, подтверждаются. Шайка Ромео, укрѣпившаяся въ Стаити, разбита и разбѣяна, послѣ того, какъ главный предводитель, Доменико Ромео, былъ убитъ, а племянникъ его, Пьетро Ромео, взятъ въ плѣнъ. Кромѣ Ромео, захвачено еще трое другихъ предводителей. Изъ Сициліи получены успокоительныя извѣстія: слухъ о безпокойствахъ въ Сиракузахъ опровергается. Столица совершенно спокойна. О дальнѣйшихъ арестахъ ничего не слыхать, и, судя по всему, Король хочетъ опять послѣдовать кроткими внушеніямъ своего сердца.“

Туринъ, 27 Сентября.

Маркизы Доріа, Раджи и Балби, приглашенные сюда Королемъ по поводу народнаго празднества, происходившаго, 8-го Сентября, въ Генуѣ, были приняты Его Величествомъ весьма-милостиво и получили выговоръ — изложить монарху желаніе Генуэзцевъ, въ твердой увѣренности, что правительство обратитъ на нихъ самое серьезное вниманіе. Ободренные этимъ, благородные Генуэзцы осмѣлились просить Короля особою запискою, о расширеніи свободы книгопечатанія, учрежденіи совѣта (*Consulta*), введеніи гражданской гвардіи, равно какъ о гарантіи за италійскую независимость. Въ отвѣтъ, который имъ тотчасъ же данъ чрезъ военнаго министра, графа Вилла-Марину, сказано, что правительство почитаетъ иныишій объемъ свободы книгопечатанія въполнѣ сообразнымъ съ настоящимъ положеніемъ Государства, что существующіе областныя чины Королевства и министерство въ Туринѣ дѣлаютъ излишнимъ и бесполезнымъ учрежденіе совѣта; что введеніе гражданской гвардіи послужило бы лишь къ отягощенію Государства, потому-что Сардинія имѣетъ достаточныя военныя силы для защиты правительства и народа отъ всякаго непріятельскаго нападенія. Что касается до гарантіи за италійскую независимость, то Его Величеству непріятно предписывать другимъ Государямъ Италіи образъ дѣйствій по этому предмету; однакожъ, Его Величество не колеблется дать увѣреніе, что, во всѣхъ обстоятельствахъ, корона станетъ всегда отражать вооруженною рукою всякое непріятельское нападеніе на Италію, что эта корона и сдѣлала бы, еслибъ, какъ многіе ошибочно полагали, противъ Папскихъ владѣній уже теперь замыслилось враждебное нашествіе. Съ этимъ отвѣтомъ было соединено позволеніе просителямъ возвратиться въ Геную, куда они немедленно и отправились.

— Въ Піементской газетѣ напечатано: „Придворный прелатъ Его Святейшества Папы и секретарь чрезвычайныхъ духовныхъ дѣлъ, монсеньоръ Корболи-Бусси, имѣлъ честь вручить, 13 числа с. м., Его Королевскому Величеству, отъ имени Его Святейшества, два роскошные ковра, сдѣланные по рисункамъ Рафаэля, находящимся въ церкви Святыхъ Амвросія и Викентія въ окрестностяхъ Рима, и представляющіе апостоловъ Петра и Павла. Этотъ великолѣпный подарокъ, который въ отношеніи работы можно бы назвать совершенствомъ настоящей промышленности искусствъ, доставляетъ богатымъ задачъ, королевскаго дворца новое украшеніе, и служитъ вмѣстѣ новымъ залогомъ дружественнаго согласія, существующаго между нашимъ монархомъ и главою римско-католической церкви.“

Испанія.

Мадридъ, 5 Октября.

(Изъ французскихъ газетъ). Въ письмѣ изъ Мадрита отъ 5-го Октября, сообщаютъ слѣдующее: „Объясненія, представляемыя сегодня журналами относительно внезапной перемѣны кабинета, оставляютъ еще не разъясненнымъ главный пунктъ, то есть, какимъ образомъ Королева могла вдругъ рѣшиться на это постановленіе. Кажется, что Гг. Саламанка и Эскозура старались съ нѣкотораго времени устранить извѣстное вліяніе, и цѣлю ихъ желаній было расположить предварительно Королеву къ тому, чтобы она совершенно предалась прогрессистамъ, словомъ, дѣло состояло въ томъ, чтобы одно вліяніе замѣнить другимъ. Герцогъ Валенсія (Нарваэзъ) узнавъ

— Кардиналь Секретарь Стану пригласилъ до skutku postanowienie, że każdy zakon, na pokrycie teraźniejszych ciężarów publicznych, płacić ma 10% od dochodów swoich.

— Z Neapolu, pod d. 21 września, piszą: „Wiadomości o przytłumieniu powstania w Kalabrii, zdają się potwierdzać. Banda *Romeo*, która się była okopała w Staiti, została pobita i rozproszona, odłód główny jej dowódca, Dominik *Romeo* poległ, a synowiec jego, Piotr *Romeo*, dostał się w niewolę. Oprócz *Romeo* schwytano jeszcze trzech innych dowódców. Z Sycylii otrzymano zaspakajające wiadomości: pogłoska o zaburzeniach w Syrakuzie okazała się fałszywą. Stolica używa zupełnej spokojności. Nie nie słysząc o dalszych uwięzieniach, i sądząc ze wszystkiego, Król chce znów pójść za natchnieniem łaskawości swojego serca.“

Туринъ, 27 września.

Margrabiowie: *Doria, Raggi i Balbi*, wezwani tutaj przez Króla, z powodu narodowej uroczystości, która się odbyła 8 września w Genui, byli przyjęci przez J. K. Mość nader łaskawie i zostali wezwani do wynurzenia Monarsze życzeń Genueńczyków, w pełnej ufności, że rząd obróci na nie najtroskliwszą uwagę. Ośmieleni tѣm szlachetni Genueńczycy odważyli się upraszać Króla, przez osobny memoriał, o rozszerzenie wolności druku, ustanowienie Rady (*Consulta*), zaprowadzenie gwardyi narodowej, jako też o gwarancją niepodległości Włoch. W odpowiedzi, która im niezwłocznie przez Ministra wojny, H: *Villa-Marina*, udzieloną została, wyrażono, że rząd uważa teraźniejszy zakres wolności druku za zupełnie zgodny z obecnym położeniem kraju; że istniejące prowincjonalne stany królestwa i ministerjum w Turynie, czynią zbytecznym i bezkorzystnym ustanowienie Rady; że zaprowadzenie gwardyi narodowej przyczyniłoby się tylko do obciążenia państwa, gdyż Sardynia posiada dostateczne siły wojenne, dla obrony rządu i narodu od wszelkiej nieprzyjacielskiej napaści. Co się tyczy gwarancji niepodległości Włoch, nie przystoi Jego Kr. Mości przepisywać innym Monarchom włoskim trybu postępowania w tym względzie; jednakże Jego Kr. Mość nie waha się zaręczyć, że w każdym razie korona jego będzie zawsze odpierać zbrojną ręką wszelki nieprzyjazny zamach na Włochy, co taż korona uczyniłaby i obecnie, jeśli by, jak wielu błędnie mniemało, zamysłano o nieprzyjaznem do Państwa Kościelnego wtargnięciu. Razem z tą odpowiedzią, dozwolono proszącym powrócić do Genui, dokąd się też niezwłocznie udali.

— *Gazeta Piemontska* donosi: „Domowy Prałat Jego Świątobliwości Papieża i Sekretarz do nadzwyczajnych spraw duchownych, Mons. Corboli-Bussi, miał zaszczyt doręczyć d. 13 b. m. Jego Kr. Mości, naszemu Monarsze, w imieniu Ojca Świętego, dwa przepyszne kobierce ściennie, naśladowane z fresków Rafaela, znajdujących się w kościele śś. Ambrożego i Wincentego pod Rzymem, a przedstawiające Apostołów Piotra i Pawła. Ten wspaniały podarunek, który pod względem roboty może być nazwany arcydziełem teraźniejszego przemysłu kunsztów, dodaje bogatym salonom pałacu królewskiego nowej ozdoby i jest zarazem nową rękojmnią przyjacielskiego porozumienia, istniejącego pomiędzy naszym Monarchą a Głową Kościoła Rzymsko-katolickiego.“

Hiszpania.

Madryt, 5 października.

(Z *Gazet francuzkich*). W korespondencji z Madrytu z d. 5-go października, donoszą co następuje: „Objaśnienia, jakie dziś dają dzienniki względem nagłej i niespodzianej zmiany gabinetu, pozostawiają jeszcze nie wyjaśniony główny punkt, to jest, jakim sposobem Królowa mogła dojść do tak nagłego postanowienia, i opowiadają tylko powierzchownie jak się rzecz miała. Zdaje się, że Pp. *Salamanca* i *Escosura* pracowali od niejakego czasu nad usunięciem pewnych wyższych wpływów, a cel ich usiłowań miał Królowę przyprowadzić do tego, iżby się całkiem oddała w ręce Progressistów; słowem, szło o to, aby jeden wpływ zastąpić drugim. Xiążę Walency (Narvaez), usłyszawszy od swych politycznych przy-

jaciół w gabinecie, na co się zanosi, i pragnąc także ze
 swojej strony przyczynić się do zniweczenia tych planów,
 uczynił urzędowy krok do osób, które w tém głównie były
 interessowane. Krok ten jego przyjęto jak najuprzejmiej.
 Xiążę miał posłuchanie u Królowej, w czasie którego PP.
 Escosura i Bulwer napróżno starali się także być przyję-
 tymi przez Królowę. — Królowa bezwarunkowo oddała wła-
 dzę w ręce Xięcia Walencyi, gdyż niebezpieczeństwo było
 grożące: szło o to, aby Królowę uchronić od zgubnych
 wpływów. Jenerał Narvaez odpowiedział z prawością
 położonemu w nim zaufaniu. O godz. 7-jej wieczorem
 mianowany został Prezesem Rady, i w pół godziny potem
 udał się w galowym mundurze do Jenerała Ros de Olano,
 który kontr-assygnował nominacyą jego. (Wiadomo, że
 P. Ros de Olano pozostał w nowem ministerstwie). Te od-
 wiedziny Jenerała w uniformie galowym, wzbudziły podejr-
 zenie P. Escosura, który również w téj chwili znajdując
 się w pałacu Ros de Olano, pośpieszył jak najprędzej do
 kolegów swoich. P. Salamanca był właśnie na widowisku
 w Cyrku, gdzie także znajdowała się Królowa. Po skoń-
 czeniu widowiska, Xiążę Walencyi i P. Ros de Olano udali
 się do zamku, gdy tymczasem Ministrowie Salamanca,
 Goyena, Costaz i Sotello, uwiadomieni przez P. Escosu-
 ra, zebrali się na naradę w pałacu ministerstwa spraw za-
 granicznych, gdzie też o godz. 3 w nocy przybył Xiążę
 Walencyi i towarzyszyście Jenerała Ros de Olano, i zastał
 jeszcze wszystkich naradzających się razem. Xiążę prze-
 mówił w te słowa:

„Mości Panowie! Królowa raczyła mnie mianować Prezesem Rady. Przywiązanie moje do Jój Król. Mości kazało mi być posłusznym Jój rozkazowi. Życzeniem mojem było przewodniczyć gabinetowi w obecnym jego składzie; ale to jest rzecz niepodobna; ministerstwo tego rodzaju nie miałoby większości w Kortezach. Dla tego nie wahałem się utworzyć nowy gabinet, i otrzymałem rozkaz Jój Kr. Mości wezwać panów, abyscie się wszyscy razem do dymissyi podali.“

To oświadczenie, wyrzeczone z wielką determinacją, słuchane było w głębokiem milczeniu. Najmniejszej nie zrobiono uwagi; lecz jeszcze w czasie tegoż posiedzenia zredagowano prośby Ministrów o dymisyje, i na tём rzecz się skończyła.

— Dziennik *Constitutionnel* dodaje następujący komentarz do powyższego sprawozdania: „Łatwo się domyślić, o jakich wpływach mówi powyższa korespondencyja ministerjalna. Wpływ Jenerała Serrano zagrożony był przez wpływ młodego Pułkownika *Gandara*, któremu ministerstwo Salamanki umiało zjednać względy Królowej. Serrano, uwiadomiony o grożącym mu niebezpieczeństwie, odzyskał całe zaufanie Monarchini i natychmiast użył tego wszechwładnego wpływu do strącenia ministerstwa, które on sam przed miesiącem był stworzył. W przeciągu pół godziny, Narvaez przeszedł z najwyższej nielaski do Prezesostwa Rady. Taż sama ręka, która mu zgutowała upokarzającą klęskę, podniosła go nagle znowu i postawiła na szczycie władzy. Jeżeli to wszystko jest prawdą, tedy ze strony naszego (francuzkiego) ministerstwa, śmiesznością jest chęć się z tego, że swoim dyplomatycznym wpływem naprawiło i podniosło sprawę Jenerała Narvaeza w Hiszpanii.

Dnia 6 października.

Właściwe powody ostatniej zmiany ministeryalnej zakryte są nieprzejrzystą osłoną budoaru Królowej; to tylko z pewnością wiadomo, że Serrano miał być usuniętym, i że teraz potężniejszy znowu niż kiedy, zgodził się na podział władzy z Narvaezem: sobie zachował dwór i pałac królewski, kraj zaś pozostawił Narvaezowi.

— Zaledwo się gabinet utworzył, już znówu krąży pogłoski o nowém przesileniu ministeryalném: P. Arrazola chce opuścić ministerstwo, dając za powód, że Królowa przyjęła go nader ozięble.

— Mówią, że Jenerał Narvaez wysłał gońca do Paryża z zaproszeniem Królowej Krystyny do powrotu. Pierwsza narada Ministrów trwała do godziny 5-jej rano, na której uchwalono zwołać Kortezy na 15 listopada. Jenerał Cordova pełni jeszcze obowiązki Ministra morskiego; mówią, że ten wydział obejmie P. Ros de Olano, a ministerstwo handlu, oświecenia i budowy publicznych P. Burgos. Środki przedsięwzięte przez gabinet poprzedzający, zostały

торговли и публичных работъ. Г. Вурго. Принятъ прежнимъ министерствомъ мѣры уже отчасти пріостановлены, прѣія будутъ также скорѣ отменены.

— Послѣ завтра, въ день рожденія Королевы, хоръ, составленный изъ 200 пѣвцовъ, будетъ пѣть въ циркѣ гимнъ, въ честь Папы Пія IX.

— Слышно, что девятѣро первыхъ капиталистовъ рѣшились доставить министру финансовъ 9,000,000 реаловъ, для уплаты процентовъ государственнаго долга.

— Многіе поговариваютъ, что генералъ Сerrano будетъ пожалованъ въ званіе герцога и Испанскаго графа.

— Изъ Каталоніи получено донесеніе, что генералъ Конча нанесъ рѣшительное пораженіе шайкамъ Монтемолинскимъ. Сраженіе было весьма кровопролитно. Утверждаютъ, что генералъ Конча будетъ отрѣшенъ отъ должности генералъ-капитана Каталоніи.

Т у р ц і я.

Константинополь, 22 Сентября.

По случаю обряда обрѣзанія двухъ старшихъ сыновей Султана, начались 19 с. м. празднества, на равнинѣ Гайдаръ-Паша, близъ Скутари, и будутъ продолжаться 12 дней. Въ продолженіе этого времени присутственныя мѣста будутъ закрыты, такъ какъ всѣ министры и государственные совѣтники находятся въ своихъ палаткахъ на сказ.иной равнинѣ. Каждый день происходятъ тамъ угощенія, пляски на канатѣ и прочія народныя увеселенія, а вечеромъ даются фейерверки на судахъ, стоящихъ въ Босфорѣ. Великій адмиралъ Галиль-Паша, съ частию флота, прибылъ также на эти празднества.

— Порта получила изъ Албаніи удовлетворительныя извѣстія. Начальникъ Оттоманскихъ войскъ, Дарбагоръ Рещидъ-Паша, разбивъ мятежниковъ подступилъ, подъ Аргирокастро, чтобы совершенно разсѣять главный отрядъ предводителя ихъ Джулеки, который бѣжалъ туда съ своими приверженцами и находится въ бѣдственномъ положеніи.

— Греческія дѣла находятся, какъ говорятъ, на пути къ переговорамъ. Утверждаютъ, что предложены новыя условія Г. Гларакою, временнымъ преемникомъ Г. Колетти, по министерству иностранныхъ дѣлъ. Между тѣмъ мѣры относительно воспрепятствія прибрежнаго плаванія, вошли нѣсколько уже дней въ исполненіе, и Порта прекратила всѣ сношенія съ греческимъ генеральнымъ консуломъ, и требуетъ его выѣзда. Понудительныя мѣры противъ греческихъ подданныхъ начали уже приводить въ исполненіе со всею строгостію.

— Здѣсь еще пѣтъ холеры.

Е г и п е т ь.

Александрія, 13 Сентября.

За пять дней предъ симъ здѣшній греческій генеральный консулъ, въ слѣдствіе официального извѣщенія, снялъ флагъ своей націи. Сверхъ сего Мегмедъ-Али, говорятъ, получилъ повелѣніе Порты, имѣть въ готовности войска и корабли, на которыхъ по первому знаку Порты могъ бы дѣйствовать противъ Греціи.

— Одинъ изъ высшихъ чиновниковъ Порты прибылъ сюда изъ Константинополя на великолѣпномъ пароходѣ, съ орденами, пожалованными Султаномъ Вице-Королю. Посоль этотъ вошелъ на берегъ при пушечной пальбѣ. Вице-Король, окруженный своими офицерами, улемами и проч. привѣтъ посланнаго, который возложилъ на пашу знаки пожалованныхъ ему орденовъ, и прочелъ притомъ Султанскій фирманъ. Кажется, что эта новая почестъ очень польстила самолюбію Мегмеда-Али; онъ подарилъ посланнику 2,000 мѣшковъ серебра (100,000 злот.), 100 мѣшковъ кофе, прекрасную Арабскую лошадь и проч. Офицерамъ и матросамъ паша подарилъ 200 мѣшковъ серебра, нѣсколько риса и т. п.

уже въ части завѣшены урядовніе, reszta zaś wkrótce dozna tegoż losu.

— Дня 10, jako w rocznicę urodzin Królowej, chór złożony z 200 członków, odśpiewa w Cyrku hymn, na cześć Piusa IX.

— Mówią, że 9-ciu najznakomitszych kapitalistów pożyczło Ministrowi skarbu 9,000,000 realów, na zapłacenie procentów od długu krajowego.

— Wiele osób twierdzi, że Jenerał Serrano ma być mianowany Xięciem i grandem hiszpańskim.

— Nadeszła tu wiadomość z Katalonii, że Jenerał Concha zadał wielką klęskę bandom Montemolińskim. Walka miała być nader krwawa. Mimo to, zapewniają, że Jenerał Concha złożony będzie z kapitaństwa jenerala Katalonii.

Т у р ц я.

Konstantynopol, 22 września.

Uroczystości z powodu obrzezania dwóch najstarszych synów Sultana, rozpoczęły się 19-go b. m. na równinie Hajdar-Basza, pod Skutari. Mają one trwać dni 12-cie; przez ten czas Porta będzie zamknięta, gdyż wszyscy Ministrowie i Dygnitarze znajdują się w swoich namiotach na rzeczonej równinie. Codziennie dawane tam są w ciągu dnia biesiady, tańce na linie i sztuki kuglarskie dla ludu, wieczorem zaś zapalają ogień sztuczny, na rozstawionych płytach wśród Bosforu. Wielki Admirał, Halil-Basza, przybył także z częścią Floty na te zabawy.

— Porta otrzymała z Albanii zaspakajające wiadomości. Wódz naczelny wojsk ottomańskich Darbabor-Reszid-Basza, pokonawszy rokoszan, podstąpił pod Argirokastro, w celu zupełnego zniszczenia dowódcy rokoszan Dzulęki, który się tamże ze swymi stronnikami schronił i w najopłakaniejszym znajduje się położeniu.

— Interessa Grecyi, są jak mówią, na drodze układów. Zapewniają, że nowe propozycje padane zostały przez P. Glarakis, tymczasowego następcę P. Colettis, do ministerstwa spraw zagranicznych. Tymczasem środki dotyczące zakazn pobrażnej żeglugi, weszły od kilku dni w wykonanie i Porta przerwała wszelkie stosunki z Jenerałnym Konsulem greckim, którego odjazdu wymaga. Środki zmuszające przeciwko poddanym greckim, zaczęto już także wykonywać z całą surowością.

— Od cholery jeszcze jesteśmy wolni.

Е г и п т.

Alexandryja, 13 września.

Przed pięciu dniami tutejszy Jenerałny Konsul Grecji, w skutek urzędowego zawiadomienia, zdjął banderę narodu swego. Nadto Mehmed Ali otrzymał mial od Porty rozkaz, aby miał w pogotowiu wojsko i okręty, z którymi by na pierwsze skinienie Sultana mógł działać przeciwko Grecyi.

— Przybył tu ze Stambułu wspaniały parostatek, na którego pokładzie znajdował się znakomity przędnik Sultański, wiozący Wice-Królowi nowe ozdoby orderu, przeznaczone dlań od Sultana. Poseł ten wylądował przy huku dział. Wice-Król przyjmował go, otoczony swymi oficerami, ulemami i t. d., a Poseł włożył na Baszę nowe znaki honorowe, odczytawszy przy tém publicznie firman Sultański. Zdaje się, że to nowe odznaczenie bardzo pochrabia Mehmed-Aliemu, gdyż Porta udarował go Królewsku. Dał mu 2,000 kies pieniędzy (100,000 flor.), 100 pak kawy, pięknego konia Arabskiego i t. d. Oficerowie i majtkowie parostatku otrzymali 200 kies pieniędzy, ryż i t. d.